

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОМІТЕТИ

Українського кластерного альянсу

Версія 1.5 від січня 2024

Документ описує головні положення щодо роботи комітетів Українського кластерного альянсу (далі - УКА), як робочих органів керування на між-кластерному рівні взаємодії. Перша версія (1.0) Положення вийшла в липні 2023, після чого правки були внесені різними комітетами. Ця версія (1.5) враховує попередні правки та досвід перших 6 місяців: зміни внесені до розділів 1 (деталізація напрямів роботи комітетів), 3 (додаткові функції за ключовими ролями), 5 (про стан нинішніх комітетів та можливості фінансування), 6 (додано положення про порядок створення комітетів).

1. Ролі комітетів

Комітети є робочими органами УКА, головні ролі яких розподіляються за 4-ма головними категоріями

- 1) **Стратегування та вироблення стратегічних позицій УКА** за ключовими напрямками, які стосуються всіх або більшості кластерів УКА. Такими напрямками є наступні:
 - a) Інституціоналізація кластерів як визначення кластерів та кластерної діяльності в нормативно-правовому полі України; формулювання кластерних політик та програм національного рівня; визначення кваліфікаційних стандартів кластерів й приведення їх до європейських практик та стандартів
 - b) Політики та стратегії подвійного (цифрового та зеленого) переходу в тих частинах та аспектах, які є загальними й дотичними до всіх кластерів
 - c) Інноваційний розвиток кластерів, як визначення політик, напрямків, засобів підвищення інноваційного рівня МСП та їх об'єднань в рамках УКА.
 - d) Розвиток експорту та інтернаціоналізація кластерів та їх учасників
 - e) Перенавчання та підвищення кваліфікації персоналу виробничих підприємств.
- 2) **Адвокація та інтеграція внутрішніх і зовнішніх напрацювань** в рамках вироблення спільних позицій. В рамках вироблення спільних стратегічних документів - як стратегічні плани, позиційні (position paper) чи просвітні (white paper) документи, - Комітети намагаються інтегрувати кращі практики, експертизу та досвід кластерів УКА, а також провідних експертів у спільну роботу зі створення зазначених документів та їх адвокації.

- 3) **Зростання колективної експертизи** - Комітети є відповідальними за систематизацію, упорядкування та зростання колективної експертизи та бази знань УКА, кожен за своїм напрямом. Головним інструментом при цьому є експертна мережа, провідні члени якої становлять ядро Комітету.
- 4) **Взаємодія з міжнародними партнерами** - Комітети самостійно, але в координації з іншими виділеними підрозділами ведуть відповідну міжнародну діяльність, визначену їх цілями та планами. Зокрема, це може бути діяльність по грантам розвитку, полісі-мейкинг та адвокації, аналітичним роботам тощо.

2. Підпорядкування та місце в УКА

Комітети, як і Ресурсні центри є структурними підрозділами УКА (згідно Статуту), які самостійно визначають свою діяльність у відповідності з даним Положенням. Водночас Комітети узгоджують й координують свою діяльність з Виконавчою дирекцією УКА. Це підпорядкування є функційним, а не ієрархічним - робота в Комітетах є волонтерською, за виключенням окремих грантових проектів, які стосуються здійснення ними їх ролей.

За рольовим розподілом, Комітети відрізняються від Ресурсних центрів за своїм функціоналом та призначенням: комітети виробляють політики за напрямками діяльності (п. 1) й координують роботу кластерів у виробленні стратегічних позицій, тоді як Ресурсні центри координують роботу та взаємодію кластерів в між-кластерних проектах розвитку.

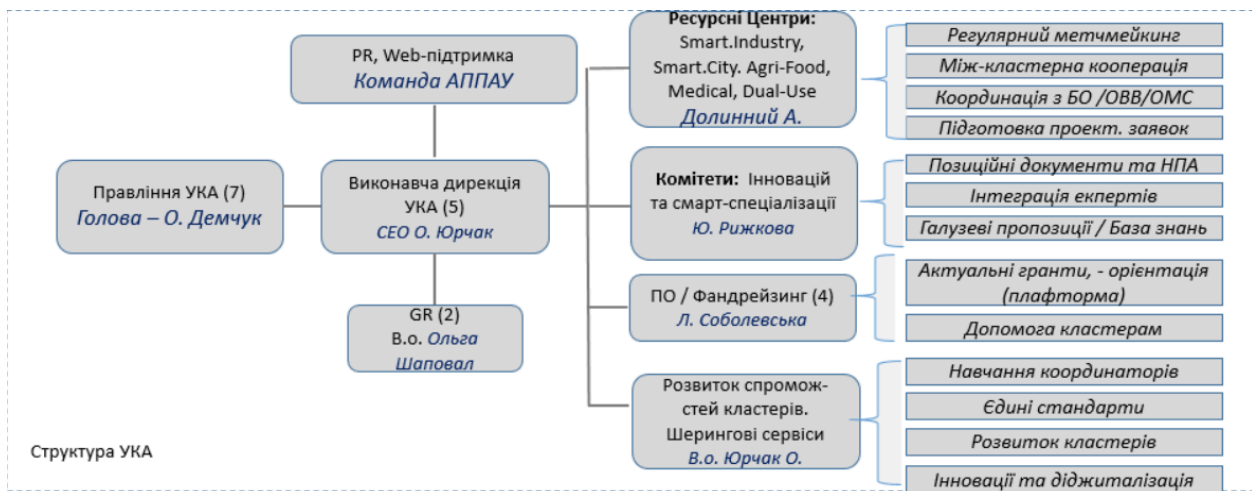

Рис. 1 Структура УКА, січень 2024.

Водночас, Комітети як і Ресурсні центри, є сервісними структурами. Вони надають кластерам УКА певні сервіси як консультації, ведуть спільні бази знань, координують роботу кластерів тощо. Сервіси які отримують регулярний характер, інтегруються в сервісну пропозицію УКА.

3. Головні функції та види діяльності Комітетів

Згідно зазначених ролей, Комітети виконують наступні функції

- 1) **Стратегування та вироблення стратегічних позицій УКА**
 - a) Вироблення стратегічних планів та пріоритетів дій за спільно визначеними напрямками дій
 - b) Фіксація позицій УКА за даним напрямом в позиційних документах: регулярний вихід документів як Position paper, Аналітичні записки, прес-релізи, окремі програмні статті та публікації.
 - c) Підготовка презентацій та інших інструментів комунікацій, які відображають пп а) та б) вище
 - d) Вироблення колективної позиції в формі заяв та публікацій, як реакція на зовнішні виклики, і які стосуються стратегічних інтересів УКА, кластерних політик та дотримання професійних стандартів, етичних норм тощо.
- 2) **Адвокація та інтеграція внутрішніх та зовнішніх напрацювань**
 - a) Підготовка листів та звернень до ЦОБВ - РОБВ - ОМС
 - b) Підготовка пропозицій нормативно - правових актів в рамках вироблення спільних позицій. В межах вироблення спільних стратегічних документів - як стратегічні плани, позиційні (position paper) чи просвітні (white paper) документи, - Комітети намагаються інтегрувати кращі практики, експертизу та досвід кластерів УКА, а також провідних експертів у спільну роботу зі створення зазначених документів та їх адвокації.
- 3) **Зростання колективної експертизи** - Комітети є відповідальними за систематизацію, упорядкування та зростання колективної експертизи та бази знань УКА, - кожен за своїм напрямом. Головним інструментом при цьому є експертна мережа, провідні члени якої становлять ядро Комітету.
- 4) **Взаємодія з міжнародними партнерами** - Комітети самостійно, але в координації з іншими виділеними підрозділами ведуть відповідну міжнародну діяльність, визначену їх цілями та планами. Зокрема, це може бути діяльність по грантам розвитку, полісі-мейкинг та адвокації, аналітиці тощо.

4. Обов'язки членів Комітету. Переваги та стимули до роботи в комітетах.

Робота в комітетах є добровільною й зазвичай - на засадах волонтерства.

Учасники комітетів - експерти у своїй діяльності керуються цінностями УКА та мають здійснювати свою експертну діяльність у роботі Комітетів виключно в інтересах УКА та його учасників.

Відповідно до цього розуміння, але також з урахуванням власних спроможностей та можливостей, кожен учасник того чи іншого комітету добровільно визначається з колом обов'язків та вкладом, який він може надавати у спільну роботу комітету й згідно [цілей, завдань](#) та плану робіт, що пропонується Головою комітету.

Вклад кожного учасника має бути конкретним, вимірюваним й вести до спільного надання послуг (-и) для кластерів УКА та його учасників, або продуктів діяльності(deliverables).

Правління та Виконавча дирекція УКА зацікавлені в залученні сильних, кваліфікованих експертів й зі свого боку пропонують наступні стимули:

- 1) **Першочергове включення найбільш активних експертів діючих комітетів в грантове фінансування**, яке проходить через УКА та відповідні кластери. Іншими словами, участь в комітеті є критерієм включення того чи іншого експерта в поточний грант.
- 2) **Просування експерта на всіх рівнях**, доступних для УКА
 - a) Серед кластерів альянсу
 - b) На рівні комунікацій з урядом
 - c) На рівні комунікацій з Європейськими та іншими міжнародними партнерами.
- 3) **Професійний ріст та розвиток** - регулярна робота в комітетах, однозначно, сприятиме покращенню навичок як в професійній сфері діяльності, так і в на загал - усфері policy-making.
- 4) **Включення в поїздки по обміну досвідом**, в тому числі, міжнародні
- 5) **Включення в каталог експертів** на сайті УКА ([приклад](#)) й таким чином, зростання онлайн visibility.

Комітети можуть самостійно формувати грантові пропозиції й подаватись на грантове фінансування від імені УКА, чи інших партнерських структур.

Системне застосування вказаних стимулів веде до зростання репутації та іміджу кожного експерта, покращення матеріального становища.

5. Порядок функціонування Комітетів.

Голови комітетів призначаються на загальних зборах дійсних членів УКА та затверджуються Правлінням УКА.

Голови комітетів є відповідальними за пропозицію та залучення експертів до своїх комітетів, організацію та плани робіт, регулярні зібрання та координацію експертів за робочими групами.

Кожен експерт при приєднанні пише заяву про включення в комітет Голові комітету. Обов'язки експерта вказуються в таблиці розподілу робіт й згідно річними планами Комітетів, які затверджуються на загальних зібраннях комітету, далі - Виконавчою дирекцією та Правлінням й представляються на сайті УКА. Плани комітету переглядаються двічі на рік.

Кількість експертів в комітеті наразі не має обмежень.

Критеріями відбору в експерти того чи іншого Комітету є:

1. Професійність та практичний досвід в сфері діяльності комітету, й зокрема, в розробці позиційних документів та аналітичних роботах.
2. Готовність працювати над проектами стратегічного розвитку та залучати до них інших учасників спільноти
3. Вміння працювати в команді

Плани робіт комітетів, склад експертів представляються головами комітетів на Правління УКА й затверджуються ним щорічно.

За наявності бюджету і який визначається Правлінням та Виконавчою дирекцією УКА, Комітет може створювати допоміжні посади (як секретар), які фінансуються з бюджету УКА (за рахунок членських внесків або грантів).

6. Порядок створення комітетів та розформування комітетів.

Комітети створюються за ініціативи -

- Групи кластерів, які представляють не менше 50% від загальної кількості дійсних членів УКА
- На основі пропозицій Правління та Виконавчої дирекції.

Рішення про створення чи розформування Комітетів приймається загальними Зборами дійсних членів УКА й затверджується Правлінням. Правління також має повноваження змінювати голів комітетів, як альтернативу розформуванню.

Розформування комітету (-ів) є, в першу чергу, наслідком невиконання планів робіт та взятих зобов'язань. Голови комітетів та експерти мають бути свідомими того, що діяльність комітетів є ознакою високої довіри від кластерів УКА та їх учасників. Відповідно, бездіяльність комітетів означатиме падіння цієї довіри й дискредитацію місії та статусу комітетів УКА, що веде до погіршення іміджу та ділової репутації всього альянсу.

Правління УКА приймає рішення про розформування того чи іншого комітету за наступними критеріями

1. Відсутність конкретних результатів роботи комітету або явна невідповідність заявленим планам впродовж 2-х кварталів підряд (оцінюється на підстави наданої або доступної інформації).
2. Добровільна відмова від продовження діяльності комітету його учасниками, включно з головою.

Подібним чином, Голова комітету може ставити питання про виключення того чи іншого експерта зі складу комітету в наступних випадках

1. Відсутність конкретної роботи згідно заявлених функцій впродовж 2-х кварталів підряд (оцінюється на підстави наданої або доступної інформації).
2. Добровільна відмова експерта від продовження діяльності роботи в рамках комітету.

Правління та Виконавча дирекція УКА докладатимуть максимум зусиль для забезпечення ефективної роботи комітетів УКА. Разом з тим, ефективність цієї роботи, включно з фінансовим забезпеченням залежить і від командної роботи самих експертів в рамках комітетів.

7. Прикінцеві положення

Рішення про внесення змін та доповнень до цього Положення приймають на [загальних Зборах дійсних членів УКА](#) й затверджується [Правлінням УКА](#) та [наводяться у додатках до цього Положення](#).

Додаток 1

[Рішення загальних Зборів УКА від грудня 2024 й наради кластерів, дійсних членів УКА від 8 січня 2024](#)

1. [Станом на січень 2024 року, діючим в УКА є 1 комітет - Інновацій та смарт-спеціалізації, керівником обрано Юлію Рижкову.](#)
2. [Напрямок Інтернаціоналізації кластерів координується між Виконавчою дирекцією та іншими структурними підрозділами УКА, рис. 1.](#)
3. [Комітет Подвійного переходу МСП інтегрується в РЦ Smart Industry.](#)

4. Щодо напрямків кластерних політик та “Перенавчання та підвищення кваліфікації персоналу МСП” (англ. Reskilling - Upskilling) - прийняття рішень делегується Правлінню УКА на 1-ий квартал 2024.